

# **Beretning for året 2021 ved Landsforeningen af Danske Mælkeproducenters generalforsamling**

**Rødding Hotel, Torvet 8, 6630 Rødding  
onsdag den 23. marts 2021**



## Beretning

*Den skriftlige beretning vil kun delvist indgå i sin helhed i den mundtlige aflæggelse, men foreningen står inde for både den trykte og den talte udgave.*

Jeg vil tillade mig at kalde 2021 for et godt år, selv om det begyndte svagt, så svagt at strømmen af konkurer ikke kunne kvæles. Jeg kalder det alligevel et godt år fordi mælkeprisen kom op på et tilsyneladende godt niveau, i hvert fald, hvis man havde kontrakter på foder til 2020-priser. Men når vi ser, at prisen stiger så meget uden at øget produktion straks får prisen slået tilbage, så er det fordi, at afregningsprisen var kommet langt bagud i forhold til omkostningsniveauet. EU har bestemt, at fødevarer skal være billige, meeen der må vel også være grænser for hvor billige de skal være på producenterens bekostning. Vi lever i et frit land, og det skal vi værdsætte, ikke mindst i disse tider, men som landmand oplever man, at der er grænser for produktionsfriheden når både EU, Christiansborg og Arla Foods har lagt hver deres begrænsninger og regler.

Når vi taler om frihed i disse dage, kan vi ikke undgå at tænke på Ukraine. Det er forfærdeligt, hvad vi ser og hører. Det berører os alle, men jeg skal ikke kloge i det, det er andre sikkert bedre til, blot henstille til de af jer, som har ansatte fra Ukraine, at I lytter på dem og lader dem fortælle om deres oplevelser, og sætter jer ind i, hvor svært det må være at være langt hjemmefra og høre om bomber og ødelæggelser og lidelser og død.

Vi vil opleve store svingninger på mange priser i en tid fremover, men vi er nødt til at sige, at det vi kan betale os fra med penge, det er en billig pris i kampen for et frit og demokratisk Europa.

### **Politik – hvad er det egentlig de vil**

Jeg vil skifte emne til mere hjemlige problemer og udfordringer. For trekvart år siden, da vi var sammen på Gammel Estrup, vidste vi ikke, hvordan det skulle gå med CAP og Landbrugsaftale og klimaafgift og så videre. Nu er CAP-reformen vedtaget og den danske landbrugsaftale er vedtaget og klimanørderne regner og beregner. Men vi er egentlig ikke blevet klogere.

Vi lever stadig i lykkelig uvidenhed – tror jeg desværre – om hvad der venter os. Det er så let at aftale, at der ikke må ske udflytning af danske landbrugsrelaterede arbejdspladser, og lad mig takke højresiden i Folketinget for at deltage aktivt i aftalen, men holder den? Når vi ikke er blevet klogere, er det fordi vi ikke har set udmøntningen af aftalen eller af CAP-reformen, og CO2-afgiften rumsterer stadig på rygtebasis. Det vil betyde store omvæltninger for os, og det er vist ingen hemmelighed, at Mælkeproducenterne kommer til at betale det meste af landbrugsaftalen i og med at betalingsrettighederne fjernes straks og compensationen fjernes over kort tid.

Vi har en minister, som er veltalende og har ordet i sin magt. Han vil udvikle landbruget, han vil fastholde beskæftigelsen, og han har en målsætning inden for økologien, "Danmark er et landbrugsland" og "Vi vil holde hånden under landbruget", siger han. Det lyder godt, men hvad er det egentlig han vil? Og hvad gør han egentlig?

Bruger han al sin tid på at rydde op i Landbrugsstyrelsen, eller hvad sker der?

Lige nu ser det ud til at den røde partifarve og det grønne sigte betyder mere end det røde blod, som manglende fødevarer kan betyde.

### **Landbrugsaftalen og CAP**

Landbrugsaftalen og CAP-reformen ser måske nogenlunde tilforladelige ud på papiret, men effekten for vores erhverv bliver enorm. Hvor stor afhænger mest af, hvilke briller man har på, når man læser teksten. Men jeg bryder mig ikke om at L&F åbenbart gav køb på "sektorbalancen", som tidligere har skadet kvægbruget, og nu igen, når den reelt er opgivet. Jeg bryder mig ikke om at landbrugsstøtten i form af eco-schemes reelt skal gå til betaling for indsatser og omkostninger i driften, så betragter jeg det ikke som støtte.

Man kan kommentere mange nedslag i aftaleteksten, men på en eller anden måde er det lidt tidsspilde, for egentlig er det meget simpelt. Dansk landbrug er i fuld konkurrence på det internationale marked, og hver gang vi bliver reguleret hårdere end de udenlandske konkurrenter, så koster det i dansk landbrug.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter vil arbejde for at opretholde danske mælkeproducenters konkurrenceevne, og det vil vi også når vi kommer til udmøntningen af landbrugsaftalen.

### **CO2-afgift på animalsk omsætning skal undgås**

Hvis jer, der sidder her, følger med i LDM-Ugenyt ved I også, at klimaets problem med for meget CO<sub>2</sub> i atmosfæren udelukkende er skabt ved afbrænding af kul, olie og det vi lidt spøjst kalder naturgas.

Køerne bøvser metan, men jeg kalder det for grøn metan, fordi det kører rundt i kredsløb. Det bliver omdannet til CO<sub>2</sub> i løbet af 12 år, så optager planterne det igen, køerne æder det igen og bøvser igen. Og sådan har det fungeret i 1.000 år og sådan fortsætter det.

Alligevel hører vi til stadighed, at der bør indføres en ensartet CO<sub>2</sub>-afgift. Både fra klimakyndige og fra politikere. Det skulle være det bedste for klimaet.

Og de har selvfølgelig ret – når man sidder ved et skrivebord og kigger på et regneark og er ligeglad med valutaindtjening og arbejdspladser og liv på landet og fødevarerproduktion, så har de uden tvivl ret.

Men er det sådan landbruget skal behandles? Det er jo helt uacceptabelt at regulere et erhverv på grundlag af målemetoder, som kun måler CO<sub>2</sub>-trafikken i den ene retning.

Landbrugsproduktionen optager næsten uanede mængder af CO<sub>2</sub>. Men det tæller ikke.

Og dog.

Der har været forlydender fremme om, at landbruget skal belønnes for optag. Det glæder jeg mig til, for så bliver det fedt at drive landbrug i Danmark, bankkontoen vil hurtigt komme i plus. Vi bruger en del gødning, men det kan laves på el, vi køber nogle maskiner, de kan også laves på el, og så bruger vi noget diesel, det skal vi naturligvis straffes for i samme omfang som resten af samfundet, og ellers må vi bruge bio-brændstoffer.

Når det er sagt, er det ikke fordi jeg vil frede landbruget eller mælkeproduktionen, selvfølgelig skal vi bidrage til et klima og en klode, som der også kan bo mennesker på om 500 år, men vi kan også lige så godt være ærlige at sige, at en hvilken som helst netto-afgift på køernes metanudledning vil koste køer, og dermed arbejdspladser og fødevarer og valutaindtjening og liv på landet.

Lige nu er vores problem, at vi som landmænd stort set ikke kan gøre noget. Der kommer helt sikkert et tilsætningsstof, som har en effekt, men det bliver ikke gratis, og hvis vi reelt bliver tvunget til at bruge det, så er det jo det samme som en afgift.

### **Velfærdskrav**

Nu hedder det ikke længere Lov om hold af malkekvæg, men alle kravene er flyttet over i en bekendtgørelse under dyrevelfærdsloven og nu til sommer træder yderligere en række bestemmelser i kraft. Blandt andet skal alle bindestaldskøer på græs, og det varer ikke længe, inden bindestalde helt skal lukke.

Jeg er faktisk glad for, at LDM allerede i høringsfasen i 2009 gjorde opmærksom på, at det ville tvinge producenter ufrivilligt ud af erhvervet, men jeg må også sige, at LDM stod meget alene med holdningen den gang, hvor alle andre mente, at de oprindelige frister var rigeligt lange. Nu kan vi se, at det ikke blev tilfældet.

Det er svært at lave retfærdige forbud. På den ene side skal samfundet have ret til at vedtage reguleringer, men på den anden side er det også svært at tage imod en udmeldelse fra en mælkeproducent, hvor man ved, at hver ko bliver behandlet ypperligt, men står i bindsel og kan måske ikke komme på græs.

Jeg vil gerne høre jeres mening om, hvordan LDM skal forholde sig i den sag.

### **De fem og Arla-uoverensstemmelsen**

De fleste af jer var her i eftermiddags og hørte Lauge Fastrups gennemgang, så jeg vil gøre det kort.

LDM er mandatar for de fem repræsentantskabsmedlemmer. Det betyder, at LDM koordinerer sagen, men det er de fems sag, og det er dem som bestemmer, om der er en sag.

Hele den ypperste viden indenfor andelspraksis og tilmed ministeren har givet de fem medhold i, at de har ret til at se de efterlyste dokumenter, men byretten i Aarhus gav dem ikke medhold, og vi risikerer stadig, at det samme sker ved landsretten. Men så er det store spørgsmål, om den danske andelspraksis overhovedet giver den såkaldt ulovfæstede beskyttelse for andelshaverne. Det er et spørgsmål LDM vil tage op med politikerne, hvis landsretten når frem til samme resultat som byretten.

For mindre end en uge siden afgjorde byretten i Aarhus, at det er retfærdigt at straffe en overskridelse af Arlas deadline for indberetning til Arlagården-plus med syv måneders manglende tillæg, selv om der kunne fremlægges en række tilsyneladende formildende omstændigheder. Retten har talt, og sådan er det. LDM biintervenerede i sagen, fordi vi syntes, at det var en meget stor straf i forhold til forseelsen, men sådan ser retten ikke på det.

Lige nu er vi i den lidt bizarre situation, at Arla Foods er ganske effektiv til at nedskrive de regler, vi leverandører skal overholde for at levere til mejeriet, og det tager retten for pålydende. Men når det gælder regler og principper for at afregne vores mælk, så er der ikke skrevet noget ned. Det synes LDM er et skråplan, der skal rettes op på.

### **Andre sager**

LDM er med i en sag om statens overfakturering af forskellige kontroller sammen med Bæredygtigt Landbrug, Danske Svineproducenter, Danske Slagtermestre og SamMark. Det er en sag, der drejer sig om adskillige millioner. Kammeradvokaten har egentlig erkendt en overfakturering, men snor sig stadig, og så længe staten vil betale hans regninger kan det tilsyneladende næsten fortsætte i det uendelige.

LDM er meget fortørnede over den måde forskellige myndigheder behandler landmænd. Lige nu ser vi det tydeligst i sagerne omkring teknologistøtte, som stadig er uafsluttede helt tilbage fra 2015, og vi ser det i en række tilfælde med anonyme anmeldelser for brud på dyrevelfærdsreglerne. Nogle af sagerne er så groteske, at LDM overvejer at gå ind i dem, men bestyrelsen vil gerne høre jeres holdning til de overvejelser under debatten af denne beretning. LDM har det forgangne år fulgt i pressens fodspor ved at søge om aktindsigt i hvad det er der foregår – eller netop ikke foregår omkring udbetaling af teknologistøtte helt tilbage fra 2015 og frem. LDM får de samme usammenhængende oplysninger fra myndighederne, som andre også har fået, men vi har også fået indblik i et par sager, hvor medlemmer har benyttet sig af advokat for ikke at blive snydt af Landbrugsstyrelsens rod.

Senest har vi tilbudt vores medlemmer at deltage i et koordineringsmøde med vores advokat, blot for at udveksle erfaringer og viden om hvad der foregår forskellige steder i landet. Hvis der er nogen til stede her i aften i den situation, er de velkomne til at række hånden op, så noterer vi og indbyder inden længe.

Det forekommer tilnærmelsesvis korrump, som Landbrugsstyrelsen behandler uskyldige landmænd, alene ventetiden fra 2015 til nu er nærmest en sag der hører hjemme under menneskerettigheder. Det burde jo være en sag for L&F, men de har åbenbart givet op og efterladt medlemmer til at sejle deres egen sø, og ellers synes jeg de skylder en forklaring på hvorfor der ingenting sker. Nu vi er ved sager, vil jeg da også nævne, at flere af LDM's medlemmer døjer med digesager. Heldigvis er én sag for nyligt faldet ud til landmandens fordel, sådan at forstå, at landmanden ikke behøver at "reetablere" diger på strækninger, hvor der aldrig har været diger.

Ja det lyder skørt, men det er sådan, myndigheder behandler landmænd.

Heldigvis har vi engagerede landmænd, som ikke bare betaler bøden, men går forrest med at afsløre myndighedernes utilstrækkelighed. Lad mig i den sammenhæng også nævne Knud Jeppesen, selv om han ikke er mælkeproducent, for sin utrættelige indsats for at afdække rensningsanlæggenes skjulte overløb. Kommunerne lyver og svigter tilsyneladende med indberetningerne og myndighederne gør ikke noget ved det, og selv om de gjorde ville der alligevel ikke være nogen sanktion. Stor tak til frontkæmperne herfra.

## **L&F og LF-Kvæg**

Nu må tiden være inde til at den nye L&F formand har fundet sig til rette. Der er såmen ingen tvivl om, at hans kalender er fuld, men hvad laver han egentlig for os producenter? Vi hører ikke så meget ud over lidt tekst på side 2 i Landbrugsavisen. Det er altså ikke nok.

Vi ved at Søren Søndergaard er veltalende, vi ved at det er sådan en mand vi har brug for til at kunne fremføre vores sag, men hvor er han? Det er ikke nok, at han arbejder på de interne linjer, vi medlemmer skal også holdes opdateret.

Det er jo blevet klart, at der er forskellige holdninger i bestyrelseslokalet, jeg håber ikke at de er for store, Søren lover at reformere L&F. Jeg håber da, at medlemmerne får medindflydelse på det, for vi har altså brug for en klar stemme fra aktive landmænd i L&F, ellers løber virksomhederne med hele dagsordenen.

Seges blev skilt fra Axelborg i ly af udfordringerne med corona. Vi hørte egentlig ikke så meget om det, men det skal ikke afholde mig fra at ønske opsplittningen velkommen. Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter var allerede imod sammenlægningen, da det fandt sted. Det var klart en fejl, men lad det ligge. Nu må vi kunne se frem til en politisk varetægelse i L&F Kvæg, som ikke behøver være afstemt med rådgivningens salgskatalog.

LDM har en god kommunikation med L&F Kvæg og jeg er også glad for at de er repræsenteret i dag. Vi kan tale om enigheder og uenigheder. Lige nu er vi mest uenige om Arlas lukkethed, det forstår vi ikke i LDM, men vi må ikke have fået os forklaret godt nok. Målene er vi også meget enige om, men vi foretrækker somme tider forskellige veje dertil.

## **Non-gm, det uendelige problem som nu fører til omfordeling af mælkeprisen**

Først kunne det ikke rigtig betale sig, men nogle meldte sig til i håb om at få en forretning ud af det. Så blev det til en rimelig forretning for landmanden, mange ville gerne være med, men så begyndte Arla Foods at udpege, hvem der kunne få lov og hvem der ikke kunne få del i kagen. Det kunne ingen være tjent med, og det endte med, at alle i Sverige, Tyskland og Danmark skal fodre non-gm. De første til at tegne kontrakter kunne vel få det til at løbe rundt, men nu er det blevet totalt til klodshans. Med et tillæg på 7,5 øre satte de fleste til og mejeriet kunne så vidt LDM er orienteret, også knap få pengene ind. Nu er tillægget på godt 11 øre, men de ekstra penge er fundet ved at sænke basisprisen og så udbetale et højere tillæg. Det er jo ren Ebberød Bank vi er ude i. Og kan det virkelig passe, at tillæg skal administreres på den måde?

Ja, vi har jo fået at vide, at Arla Foods ikke har noget skrevet ned omkring principper for tildeling af tillæg, og det bærer udviklingen også tydeligt præg af. Det er tydeligt, at det er omfordeling af mælkeprisen. Englænderne og økologer, som ikke har noget med non-gm i konventionel mælk at gøre, er med til at betale tillægget. Tidligere var vi alle med til at betale et kritisabelt tillæg for svensk sommermælk.

Der er altså noget vi skal have kigget på. Det er ikke sådan vi vil have vores mejeri til at fifle med tillæggene. LDM har vist gjort sin indsats, og nu medlemmerne tage del, hvis vi skal få mejeriet på ret kurs igen.

Tilbage til non-gm. Hvordan kan det være at det er så givtigt, når de butiksansatte ikke engang ved hvad det er. LDM har spurgt flere steder. De ved det ikke.

Det er heller ikke noget vi ser på reklamer nogen steder herhjemme. Forbrugerne, dem LDM talte med, ved det heller ikke, en spurgte om det var noget, der blev puttet i. Hvorfor er det, at vi alle skal sætte penge til på det?

### **Havresafter på afveje**

Et andet segment på afveje er alle safterne baseret på havre, ærter og soja og så videre. Vi må holde fast i, at mælk er mælk og ikke andet. Ellers ender vi med at forbrugerne ikke ved, hvad der er i en karton. Vi blander ikke vand i mælk, som de gør i safterne, vi leverer ren ufortyndet mælk. Hverken mere eller mindre. De må for min skyld kalde det for gudedrik eller finde et helt nyt begreb, men ikke mælk. Man kunne da heller ikke finde på at kalde et glas æblemost for æblemælk.

Og jeg ved godt, at nogle tror jeg er tosset, men det er jo saft. Man presser saften af havre og soja og ærter eller andet og fortynder med vand og tilsætter endda sukker og kalk i nogle tilfælde. Det er og bliver saft, men kald det da bare drik for min skyld, hvis man ikke kan finde på bedre. Det er godt at ordene øl og sovs er optaget til noget andet godt vi kender.

### **LDM besætter næstformandsposten i EMB**

Mine bekendte i Europa består i høj grad af medlemmerne i European Milk Board, hvor jeg er blevet næstformand, men efterhånden også af parlamentarikere, som vi taler med en del af i EMB. Der er faktisk god opbakning til primærlandmændenes synspunkter i parlamentet. Anderledes i Rådet, hvor ministrene tydeligvis er rådgivet af virksomheder, og det samme gælder i Kommissionen, men de er dog også begyndt at lytte mere på primærproducenterne fra EMB og andre organisationer.

Og hvordan giver det sig til udtryk? Jo, for eksempel i debatter om afregningspris. Der kan ikke være to holdninger om, at når prisen ikke dækker omkostningerne hos landmanden, så er det markeds kræfterne, der fortæller, at der bliver produceret for meget mælk i forhold til efterspørgslen. Når EU alligevel har vedtaget at videreføre oplagringsstøtte og interventionsopkøb som kriseværktøj, så er det fordi, virksomhederne har magten i landenes forskellige udgaver af Landbrug & Fødevarer, og man skal jo også bare spørge sig selv om, hvem der betaler interessenterne i Copa Cogeca, sådan er det jo også herhjemme.

Med al respekt for Landbrug og Fødevarer og LF-kvæg, så spørger jeg alligevel: "Hvor er I henne". Vi møder Mejeriforeningen dernede, er alle æg lagt i deres kurv?

I EMB er vi ved at lave en sammenligning af omkostninger og indtjening fra 1989 og til 2019. Den er ikke offentlig endnu, men den viser tydeligt, at indtjeningen blandt alle Europas mælkeproducenter krydsede nul mellem 2000 og 2005. Det virker nok ikke overraskende på jer, men det er jo heldigt, at danske producenter ikke er ene om den oplevelse.

Vi er her jo stadig, vil nogle sige, ja nogle af os er. Afblankede og mange er på randen til at stoppe og kun få begynder en mælkeproduktion.

Mejerierne har for vane at sige, at der mangler mælk eller der er underskud af mælk. Sikke noget sludder, man kan få al den mælk man vil have, bare man vil betale for det. Der mangler måske billig mælk, men det generer mig nu ikke så meget. Jeg tror også, at der mangler billige Mercedes'er og billige elbiler. Ting koster, og sådan er det, og vi mælkeproducenter må altså ikke sætte os selv i gæld for at sælge billig mælk. Heldigvis er den tanke ved at vinde indpas.

### **Mælkeproducenten**

LDM har over halvdelen af alle danske mælkeproducenter med mindst 10 køer som medlem, og de producerer tilsammen knap 2/3 af al indvejet mælk. Den opbakning er enestående i Europa, så vi tillader os at være lidt stolte af opbakningen.

Ud over medlemmerne har foreningen 35 firmamedlemmer, som betaler pænt til foreningen og gennem deres medlemskab signalerer, at de holder med primærproducenterne.

Annoncesalget har været nede i en dal, men er på vej op igen, men nok til et lavere niveau end tidligere.

### **LDM's økonomi**

Lige om lidt vil I få at se, at 2021 har været et økonomisk godt år for LDM, men det skyldes desværre nedsat aktivitet på grund af covid-19, og vi har udskudt at ansætte en ny assistent, men vi har lige ansat en her til februar. Sekretariatet er normalt bemanded med 2,5 fuldtidsansatte, og vi får ført regnskab i 3S's regnskabsafdeling.

### **Fremtiden**

Jeg kan ikke udtrykke foreningens formål bedre end "Mælkeproducenternes vagthund". En hund kan jo ikke i sig selv ændre verden, men den kan gø og alarmere, når den fornemmer, at der er ved at foregå noget forkert, og så må medlemmerne komme til undsætning for at udbrede kendskabet og hjælpe med at redde situationen.

Det er også en af Landsforeningen af Danske Mælkeproducenters fornemste opgave at informere om de emner, andre ikke er interesserede i at få frem i lyset. Og så er det op til medlemmerne at bakke op og tage emnerne op i relevante forsamlinger, hvis det skal blive til mere.

I den kommende tid bliver overskrifterne nok Landbrugsreform og Klima og CAP, og vi håber at få afsluttet de fems uoverensstemmelse med Arla og den gebyrsag, hvor LDM sammen med Danske Svineproducenter, Bæredygtigt Landbrug, Danske Slagtemestre og SamMark har lagt sag an mod statens overfakturering af gebyrer.

Til sommer vil vi arrangere sommermøder igen, og jeg håber I vil bakke op, både for at se interessante bedrifter og for at hilse på vores firmamedlemmer, som vi inviterer til at vise flaget og måske have et tilbud med.

LDM's antibiotikaordning fungerer stadig i samarbejde med Alm. Brand. LDM har fået en ny kontaktperson hos Alm Brand, og han har både genoplivet nogle af de tilbud, som de tidligere gav og tillige fundet på nogle nye.



## **Afslutning**

Afslutningsvis vil jeg blot rette en tak til vores søsterforeninger, Kalveproducentforeningen, Svineproducentforeningen og Bæredygtigt Landbrug for altid velvilligt samarbejde, og samme tak skal lyde til L&F Kvæg. Jeg vil takke foreningens bestyrelse og vores ansatte for en god indsats gennem året. Derudover vil jeg gerne rette en tak til alle vores medlemmer og især de fremmødte deltagere her på generalforsamlingen.

Hvis I sidder og har gode ideer til LDM's virke, vil vi meget gerne høre dem, enten nu under debatten af beretningen eller under eventuelt. Selv om beretningen ikke var kort, beskæftiger vi os også med andet, og I er naturligvis velkommen til at stille spørgsmål til os.